

DGG-M201512
M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination
April / May – 2015
Research Methodology of Social SCI-II
(Gandian Studies)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નિબંધાત્મક પ્રશ્નના જવાબ આપો (કોઈપણ એક) ૧૦
- (૧) સંશોધનની વ્યાખ્યા આપી. સંશોધનના હેતુઓ સવિસ્તાર જણાવો.
- (૨) સંશોધન એટલે શું ? તે જણાવી ખ્યાલના લક્ષણો લખો
- ૨ મુદ્દાસર નોંધ લખો (કોઈપણ ચાર) ૨૦
- (૧) સર્વેક્ષણ એટલે શું ? સર્વેક્ષણના પ્રકારો લખો
- (૨) પ્રશ્નાવલી એટલે શું ? તેની મર્યાદા અને વિશેષતા જણાવો.
- (૩) માહિતીના સ્ત્રોત એટલે શું ? તે લખી માહિતીના સ્ત્રોતો જણાવો.
- (૪) માહિતી એકત્રીકરણ એટલે શું ? તે લખી માહિતી એકત્રીકરણના ઉપકરણો જણાવો.
- (૫) ઉત્કલ્પનાની વ્યાખ્યા આપી. ઉત્કલ્પનાની વિશેષતાઓ જણાવો.
- ૩ ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ પાંચ) ૧૦
- (૧) મુલાકાતના પ્રકાર
- (૨) નિરીક્ષણ
- (૩) મુલાકાત અનુસૂચિ
- (૪) સંખ્યાત્મક પદ્ધતિ
- (૫) ગુણાત્મક પદ્ધતિ
- (૬) સંશોધન ગૂંથણી

૪ એક વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈપણ દસ)

૧૦

- (૧) સંખ્યાત્મક એટલે શું ?
- (૨) ગુણાત્મક એટલે શું ?
- (૩) આયોજન એટલે શું ?
- (૪) પ્રશ્નો એટલે શું ?
- (૫) ચલ એટલે શું ?
- (૬) ઉત્કલ્પના એટલે શું ?
- (૭) સંશોધન એટલે શું ?
- (૮) સર્વેક્ષણ એટલે શું ?
- (૯) કેસ સ્ટડી એટલે શું ?
- (૧૦) ક્ષેત્રકાર્ય ગૂંથણી એટલે શું ?
- (૧૧) ક્ષેત્રકાર્ય એટલે શું ?
- (૧૨) પદ્ધતિ એટલે શું ?

૫ MCQ

૨૦

- (૧) સંશોધન દરખાસ્તમાં શું આપી શકાય નહીં ?
  - (અ) નમૂના પસંદગી
  - (બ) સંશોધનના તારણો
  - (ક) સંશોધન પદ્ધતિ
  - (ડ) સંશોધનના હેતુઓ
- (૨) સંશોધનમાં જેના વડે માહિતી મેળવવામાં આવે તેને શું કહે છે?
  - (અ) કાર્યક્રમ
  - (બ) માવજત
  - (ક) સાધન
  - (ડ) નમૂના પસંદગી
- (૩) નીચે દર્શાવેલા પૈકી કોના વડે માહિતી એકત્રીકરણ કરવામાં આવે છે?
  - (અ) ઉપકરણ
  - (બ) વ્યાપવિશ્વ
  - (ક) નમૂનો
  - (ડ) સંશોધન પદ્ધતિ

- (૪) નીચેના પૈકી કયા ઉપકરણમાં માહિતી મેળવનાર પોતે માહિતીની નોંધ કરે છે?
- (અ) વલણમાપદંડ (બ) કસોટી
- (ક) મુલાકાત (ડ) પ્રશ્નાવલી
- (૫) નીચેના પૈકી કયા ઉપકરણમાં માહિતી મેળવનાર પોતે માહિતીની નોંધ કરતા નથી?
- (અ) મુલાકાત (બ) મૂલ્યાંકન પત્ર
- (ક) પ્રશ્નાવલી (ડ) અવલોકન
- (૬) વ્યાપવિશ્વ એટલે સંશોધક
- (અ) જેની પાસેથી માહિતી મેળવે છે તે એકમોની કુલ સંખ્યા
- (બ) જેમાંથી નાનો ભાગ પસંદ કરે છે તે જૂથ
- (ક) અ અને બ બંને
- (ડ) એકપણ નહીં.
- (૭) નીચે દર્શાવેલા પૈકી કઈ ગૌણ માહિતી નથી?
- (અ) વસ્તી ગણતરીના આંકડા
- (બ) સરકાર આંકડા
- (ક) ઉત્પાદન તરફથી રૂબરૂમાં મળેલાં આંકડાં
- (ડ) એકપણ નહીં
- (૮) રજૂઆત કરવામાં કાળ પ્રયોગ તરીકે ભવિષ્યકાળનો ઉપયોગ નીચેના પૈકી શેમાં થાય છે ?
- (અ) સંશોધન અહેવાલમાં (બ) સંશોધન સારાંશમાં
- (ક) સંશોધન દરખાસ્ત (ડ) એકપણ નહીં
- (૯) નમૂનો એટલે _____
- (અ) વ્યાપવિશ્વના લક્ષણો ધરાવતા હોય તેવા અન્ય ઓછા એકમો
- (બ) જેની પાસેથી માહિતી મેળવાય છે તે નાનો ભાગ
- (ક) અ અને બ બંને
- (ડ) એકપણ નહીં.
- (૧૦) એક ચલની કિંમત પરથી બીજા ચલની કિંમત વિશેનું અનુમાન કરવા માટે કઈ પદ્ધતિ ઉપયોગી છે?
- (અ) સર્વેક્ષણ (બ) વ્યક્તિ અભ્યાસ
- (ક) વર્ણનાત્મક (ડ) સહસંબંધાત્મક
- (૧૧) સામાજિક સંશોધન એ સમાજકાર્યની કેવી પદ્ધતિ છે?
- (અ) પ્રાથમિક (બ) ગૌણ
- (ક) અ અને બ બંને (ડ) એકપણ નહીં

- (૧૨) આલેખના_____ પ્રકારો છે?
- (અ) ૩ (બ) ૨
- (ક) ૧ (ડ) ૪
- (૧૩) કોઈપણ સંશોધનના અભ્યાસ માટે_____ આવશ્યક છે?
- (અ) ક્ષેત્રકાર્ય (બ) ઉત્કલ્પના
- (ક) પ્રશ્નાવલી (ડ) મુલાકાત
- (૧૪) અહેવાલ લેખન _____સ્વરૂપે તૈયાર કરી શકાય
- (અ) ૨ (બ) ૫
- (ક) ૩ (ડ) ૪
- (૧૫) માહિતીનાં સ્ત્રોતનાં_____ પ્રકાર છે?
- (અ) ૨ (બ) ૩
- (ક) ૫ (ડ) ૬
- (૧૬) આંકડાશાસ્ત્રમાં આવૃત્તિને _____ વડે દર્શાવવામાં આવે છે.
- (અ) o (બ) n
- (ક) f (ડ) m
- (૧૭) આવૃત્તિ વિતરણના_____પ્રકાર છે.
- (અ) ૩ (બ) ૨
- (ક) ૪ (ડ) ૧
- (૧૮) સામાજિક સંશોધનમાં જ્ઞાનની _____થાય છે.
- (અ) વૃદ્ધિ (બ) ઉપયોગ
- (ક) બદલાવ (ડ) એકપણ નહીં
- (૧૯) ચલના _____પ્રકાર છે ?
- (અ) ૩ (બ) ૪
- (ક) ૨ (ડ) ૫
- (૨૦) સામાજિક સંશોધન એક _____છે.
- (અ) વૈજ્ઞાનિક પ્રયાસ (બ) માહિતી
- (ક) વિકાસ (ડ) કાર્ય

ENGLISH VERSION

1	Answer in detail mentioned questions. (any one)	10
	(1) Give the definition of research. Give the objective of research in detail.	
	(2) What is research ? Write its concept and characteristics.	
2	Give the notes in detail : (any four)	20
	(1) What is survey ? Write the types.	
	(2) What is the questionnaire ? Write its limitation and importance.	
	(3) What is the source of information ? Write all the sources of information data.	
	(4) What is data collection ? Write the tools of data collection.	
	(5) Give the definition of hypothesis and write its importance.	
3	Give answers in brief : (any five)	10
	(1) Type of Interview	
	(2) Observation	
	(3) Interview schedule	
	(4) Quantitative method	
	(5) Qualitative method	
	(6) Explain research design	
4	Give answers in one sentence : (any ten)	10
	(1) What is Quantitative ?	
	(2) What is Qualitative ?	
	(3) What is planning ?	
	(4) What is question ?	
	(5) What are variables ?	
	(6) What is hypothesis ?	
	(7) What is research ?	
	(8) What is survey ?	

- (9) What is case study ?
- (10) What is fieldwork design ?
- (11) What is field work ?
- (12) What is method ?

5 Write M.C.Q.

20

- (1) What is not given in research proposal ?
  - (A) Sample selection
  - (B) Research conclusion
  - (C) Research Method
  - (D) Objectives of Research
- (2) What is it called by which data is collected ?
  - (A) Programme
  - (B) Care
  - (C) Tool
  - (D) Sample selection
- (3) With which of the following data collections is performed ?
  - (A) Tool
  - (B) Population
  - (C) Sample
  - (D) Research method
- (4) In which is of the following tools data receiver makes his/her self note data ?
  - (A) Attitude Scale
  - (B) Test
  - (C) Interview
  - (D) Questionnaire
- (5) In which is of the following tools data receiver does not makes his/her self note data ?
  - (A) Interview
  - (B) Score card
  - (C) Questionnaire
  - (D) Observation

- (6) Population area means a researchers_____.
- (A) Total respondent from which data is collected.
  - (B) Group from which small part is selected.
  - (C) A and B both
  - (D) None of these
- (7) Mentioned below, which is not an example of secondary data ?
- (A) Census data
  - (B) Official data
  - (C) Interview data from the respondent
  - (D) None of these
- (8) Which is to written in future tense ?
- (A) Research Report
  - (B) Research synopsis
  - (C) Research design
  - (D) None of these
- (9) Sample means_____
- (A) Other small sample having characteristics of research area
  - (B) Small part from information collected
  - (C) A and B both
  - (D) None of these
- (10) Which method is useful to predict the affect of first variable to second variable value ?
- (A) Survey
  - (B) Case study
  - (C) Narrative
  - (D) Correlation
- (11) Social research, which method of social work ?
- (A) Primary
  - (B) Secondary
  - (C) A and B both
  - (D) None of these
- (12) There are _____ types of graphs.
- (A) 3
  - (B) 2
  - (C) 1
  - (D) 4
- (13) _____ is required for any research study.
- (A) Field work
  - (B) Hypothesis
  - (C) Questionnaire
  - (D) Interview

- (14) Report writing can be prepared in _____ ways.
(A) 2
(B) 5
(C) 3
(D) 4
- (15) There are _____ types sources of data.
(A) 2
(B) 3
(C) 5
(D) 6
- (16) Frequency in statistics indicated by _____.
(A) O
(B) N
(C) F
(D) M
- (17) Frequency – Distribution has _____ types.
(A) 3
(B) 2
(C) 4
(D) 1
- (18) There is _____ of knowledge is social research.
(A) Growth
(B) Use
(C) Change
(D) None of these
- (19) There are _____ types variables.
(A) 3
(B) 4
(C) 2
(D) 5
- (20) Social research is _____.
(A) Scientific effort
(B) Data
(C) Development
(D) Action
-